

POD

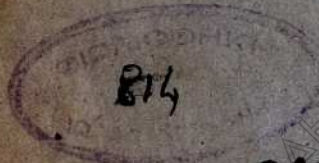
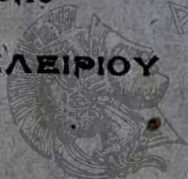
ΤΑ ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ

ΗΤΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΟΡΕΥΤΙΚΩΝ ΑΙΣΜΑΤΩΝ

ΥΠΟ

ΠΟΔΑΛΕΙΡΙΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΦΙΧΑΣ
ΒΙΟΓΡ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "ΚΡΑΤΟΥΣ", Θ. ΤΖΑΒΕΛΛΑ

1 — Όδος Ἀριστοτέλους — 1

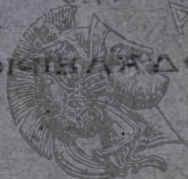
1911

ΤΑ ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ

ΗΡΩΤΗ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΟΡΕΥΤΙΚΩΝ ΑΣΜΑΤΩΝ

ΠΟΔΑΓΓΕΙΟΥ
ΟΠΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ Ο. ΣΤΑΜΑΝ

1911

ΤΑ ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ

Η Τ Ο Ι

ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΟΡΕΥΤΙΚΩΝ ΑΙΣΜΑΤΩΝ

ΥΠΟ

ΠΟΔΑΛΕΙΡΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ "ΚΡΑΤΟΥΣ,, Θ. ΤΖΑΒΕΛΛΑ

1 — Ὀδὸς Ἀριστείδου — 1

1911

ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

1907

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οἱ ἐθνικοὶ ἠμῶν χοροὶ εἰσὶ τίμιον καὶ λαμπρὸν ἔθιμον τῶν ἡμετέρων προγόνων, ὅπερ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διεφύλαξε διὰ μέσου τῶν αἰώνων ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην, καὶ διὰ τῶν παραδόσεων περιέσωσε τοῦτο μέχρι τοῦ νῦν ἀλώδητον, ὡς ἀναμφισβήτητον τεκμήριον τῆς καταγωγῆς του. Τὰ πρὸς ὀρχήσεις ἄδόμενα ἄσματα βεβαίως μετεβλήθησαν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἔννοια αὐτῶν μετοχετεύθη οὕτως εἰπεῖν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ νεώτερα χορευτικὰ ἄσματα, ὡς ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῶν περιωπθέντων ἀρχαίων ἁσμάτων, ἐκ τῶν μυθολογικῶν διηγημάτων καὶ τινῶν ἀγροτικῶν εἰδυλλίων.

Τοιαῦτα χορευτικὰ ἄσματα ὑπάρχουσι πάμπολλα παρ' ἡμῖν ἐκ τούτων δὲ πάντων ἡμεῖς συγκελλέξαμεν ὅσα ἐκρίναμεν προσήκοντα πρὸς τὴν σκοπὸν ἡμῶν, δηλονότι ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς σπουδὴν καὶ ἄσκησιν τῶν ἐθνικῶν ἠμῶν χορῶν, ὧν τὴν περισσὴν χάριν καὶ τὴν μεγάλην ἐθνικὴν σημασίαν, ἀγαθὴ τύχη, κατενόησεν ἀριτίως ἢ πρ' ἡμῖν κοινωνία. Μέγας δὲ ὀφείλεται ἔπαινος εἰς τὰς εὐγενεῖς κυρίας, αἵτινες ἐν πνεύματι ἐλληνικῆ παιδαγωγῆθῆσαι, ἐτήρησαν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ἀμείωτον καὶ ἀνεπηρέαστον τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέλαβον φιλοτίμως νὰ καλλιεργήσωσι καὶ διδάξωσι μεθοδικῶς τοὺς σεμνοὺς καὶ χαρίεντας ἑλληνικοὺς χρρούς.

Ἡ συλλογὴ αὕτη περιέχει δεκαοκτὼ χορευτικὰ ἄσματα αὐτοτελῆ, δηλονότι οἱ στίχοι αὐτῶν ἔχουσι τὸν συνειρμὸν τῆς ἔννοιᾶς τοῦ ἁσματος, ἕκαστον δ' αὐτῶν ἔχει ἴδιον μέλος καὶ ἴδιον χορὸν. Περιέχει δὲ προσέτι καὶ ἑξ̄ σειρὰς διστίχων, ὧν ἕκαστον ἔχει ἴδιαν ἔννοιαν καὶ δὲν σχετίζεται συνήθως μετὰ τοῦ προηγουμένου· ὁσάκις δὲ τυχὸν σχετίζεται μετ' ἐκείνου, ἀποτελοῦσι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνταπόκρισιν. Ἐλάχιστη δὲ σειρὰ διστίχων ἔχει δύο καὶ τρεῖς μεληδίας καὶ ἐπομένως ἰσάριθμα εἶδη χοροῦ. Εἰς τὸ τέλος δὲ προστετέθη καὶ ἐν μικρὸν εἰδυλλίον, ὅπερ ἐκρίναμεν ἄξιον καταχωρίσεως ἕνεκα τῆς ποιητικῆς του ἀξίας.

Οἱ στίχοι τῶν ἐν λόγῳ ᾄσμάτων συνίστανται ἐκ 15, 13, 11 καὶ 8 συλλαβῶν, καὶ διαιροῦνται εἰς δύο ἡμίστιχα, ἅτινα εἰς τοὺς μεγάλους στίχους ἔχουσιν, εἰς μὲν τὸ α'. ἡμίστιχον 8, εἰς δὲ τὸ β'. 7 συλλαβάς. Ἡ ἄρμονία δὲ αὐτῶν βασίζεται ἐπὶ τοῦ τόνου, διὸ εἰς μίαν λέξιν πολυσύλλαβον, μία τῶν συλλαβῶν προφέρεται μετὰ τόνου μεγαλειτέρου. Τῶν μεγάλων δὲ στίχων, τὸ μὲν α'. ἡμίστιχον τονίζεται εἰς τὴν ἕκτην ἢ τὴν ὀγδόην συλλαβὴν, τὸ δὲ β'. ἡμίστιχον πάντοτε εἰς τὴν ἕκτην. Ὡσαύτως δὲ χάριν τῆς ἄρμονίας καὶ πάντες οἱ ἄλλοι τόνοι τοῦ στίχου τίθενται εἰς τὰς ἀρτίας συλλαβάς, παρεκτὸς μόνον τῆς πρώτης, διότι ἐὰν τονισθῇ περιττὴ συλλαβή, πλήττει δυσσάρεστος τὴν ἀκοήν. Ἐνίοτε ἐν δίστιχον χάριν τοῦ μέτρου καὶ τοῦ μέλους συμπληροῦται διὰ τῆς παρεμβολῆς μιᾶς ἢ δύο λέξεων πάντῃ ἀσχετῶν πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ᾄσματος, ἐν εἶδει ἐσωτερικοῦ ἐπωδοῦ, ἢ διὰ τῆς ἐπαναλήψεως συλλαβῶν ἢ λέξεων αὐτοῦ τοῦ ἰδίου στίχου.

Ἡ τῶν στίχων δὲ μελοποιήσις παρήγαγεν, ὡς εἰκόσ, τὰ ᾄσματα. Τὸ μέλος δ' αὐτῶν δὲν ἔχει πλέον τῶν δύο στίχων, εἶνε οὕτως εἶπεῖν μονότονον· ἀλλ' ἡ μονοτονία δὲν εἶνε αἰσθητὴ ἕνεκα τῆς ποικιλίας τῶν ἐναλλασσομένων στίχων. Οὗτοι δὲ ἄδονται ἐναλλάξ ὑπὸ τῶν δύο ἡμιχορίων κατὰ τρόπον στραφῆς καὶ ἀντιστροφῆς, καὶ ἐπαναλαμβάνονται δις πρὸς μείζονα ἔκφανσιν τῆς ἐννοίας τοῦ ᾄσματος. Ὁσάκις δὲ ὑπάρχει καὶ ἐπωδός, ταύτην ἄδουσιν ἀμφοτέρα τὰ ἡμιχόρια συνάμα. Τὸ ᾄσμα συνοδεύει συνήθως καὶ μουσικὴ ἐνόργανος, ἣτις καθιστᾷ τὸ μέλος ἡδύτερον καὶ ἐξεγείρει τὸ αἰσθημα πλειότερον· συντελεῖ δὲ προσέτι καὶ εἰς τὸ διατηρεῖν τὸ ἴσον τοῦ ρυθμοῦ. Ἀρμόζει δὲ ἐνταῦθα ἡ μουσικὴ ἢ ἐξ ἐγγόρων ὀργάνων συνισταμένη (λύρα, κιθάρα, φόρμιγξ παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις).

Ὅπως δὲ κατασταθῇ μᾶλλον αἰσθητὴ ἢ ἐκδήλωσις τοῦ αἰσθήματος, ὅπερ θέλομεν διὰ τοῦ ᾄσματος νὰ ἐκφράσωμεν, προσετέθησαν, ὡς ἐγένετο καὶ ἐν τῇ παρ' ἀρ-

χαίσις ὀρχηστικῆ, αἱ μιμητικαὶ κινήσεις τοῦ σώματος ὄλου μάλιστα δὲ τῶν ποδῶν, δηλοῦσι ἢ **ὀρχησις** εἶται ὁ **χορός**.

Τοιοτοτρόπως εὖν ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ἄσμάτων παρήχθησαν οἱ ἑλληνικοὶ χοροί, καὶ ἐπομένως ἕκαστον ἄσμα ἔχει ἴδιον χορόν, προσηρμοσμένον ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτό, καὶ ὅστις οὐδέποτε ἐκτελεῖται μόνος, ἀλλὰ πάντοτε ἐπὶ τῇ μολπῇ ἐκείνου καὶ συγχρόνως μετ' ἐκείνου. Διὸ καὶ αἱ ὀρχήσεις αὗται, αἱ πρὸς τὸ ἄσμα ὀρχοίμεναι, καλοῦνται **ὑπορχήσεις**.

Ἐκ τῶν ρηθέντων ἄρα νοεῖται οἰκοθεν ὅτι μεταξὺ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄσματος καὶ τῶν κινήσεων τοῦ χοροῦ ὑπάρχει σχέσις καὶ ἀναλογία, ἣτις γίνεται αἰσθητῆ· διότι οἱ τῶν ἠρωϊκῶν καὶ θραινῶν ἄσμάτων χοροὶ ἔχουσι τὰ βήματα ἐντονα, βίαια καὶ ὀλίγον πηδητικά, αἱ δὲ τῶν πόλεων, ἐρωτικοὶ κατὰ τὸ πλεῖστον χοροὶ, ἔχουσι ταῦτα μαλακὰ καὶ ὀλίγον συρτά. Ἐνεκα δὲ τῆς διαφορᾶς ταύτης τῶν βηματισμῶν οἱ χοροὶ καθόλου διαιροῦνται εἰς δύο διακεκριμένας τάξεις· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι καλοῦνται **πηδητικοί**, οἱ δὲ δεῦτεροι **συρτοὶ** χοροί, οἵτινες ὁμολογουμένως ἔχουσι καὶ μείζονα χάριν.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὑπῆρχον παντοδαπὰ εἶδη χορῶν· ἐξ αὐτῶν δὲ διετηρήθησαν ἀμετάβλητοι, ὡς εἶχον τὸ πάλαϊ, οἱ **Ἐγκυκλιοί**, ὁ **Γέρανος** καὶ ὁ **Λυγγηρός**. Οἱ ἔγκυκλιοί, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος, χορεύονται κυκλικῶς, οἶονεὶ περὶ τινα βωμόν. Ὁ δὲ γέρανος σχηματίζει διαφόρους περιελίξεις καὶ ἀνελίξεις, αἵτινες ἀπομιμοῦνται τὰς ἐν τῇ λαβυρίνθῳ περιόδους καὶ διεξόδους. Ὁ δὲ λυγγηρὸς χορεύεται ὑπὸ δύο μόνον, συνήθως ὑπ' ἀνδρὸς καὶ γυναίκος, οἵτινες ἐκτελοῦσι παντοειδεῖς λυγισμοὺς καὶ ἄλλας ἐλευθέρως κινήσεις. Οἱ ἀρχαῖοι ὀρχοῦμενοι αὐτὸν ὑπεκρίνοντο τὸν μῦθον τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Σύριγγος.

Οἱ τὸν χορὸν ἀποτελοῦντες, ἄλλοτε ἄλλοι τὸν ἀριθμὸν, ἔχονται πρὸς ἀλλήλους διὰ τῶν καρπῶν ἢ τῶν παλαμῶν. Εἷς τινὰς χοροὺς συμπλέκουσι τὰς χεῖρας ἐναλλάξ (ὡς λ. χ.

εις τὸν Μεγαρικόν). Εἰς τινὰς δ' ἄλλους ἐκτείνουσι τοὺς βραχίονας ἐπὶ τῶν ὤμων ἀλλήλων (ὡς λ. χ. εἰς τὸν Κρητικόν). Τὰ βήματα δὲ ἐκάστου χοροῦ διαφέρουσι κατὰ τὸν ρυθμὸν καὶ τὴν περιπλοκὴν τῶν ποδῶν, καὶ δεόν νὰ ὦσιν ἀνάλογα πρὸς τε τὸ μέλος καὶ τὴν ἔνοιαν τοῦ ἄσματος, εἰς ὃ οὗτος εἶνε προσηρμοσμένος. Ὅρος ὅμως τῶν ὦν οὐκ ἄνευ διὰ πάντας τοὺς χοροὺς εἶνε, ὅπως ἐκάστη σειρὰ βημάτων ἀπολήγῃ εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἀδομένου στίχου. (1)

Ὁ χορὸς διαιρεῖται εἰς δύο **ἡμιχόρια**, ἅτινα ὡς προείρηται, ἀδουσι τοὺς στίχους ἐξ ὑπαμοιῆς. Ὁ πρῶτος δὲ τοῦ χοροῦ καλεῖται **κορυφαῖος**, ὀφείλει δὲ νὰ ᾄδῃ εἰδήμων τοῦ χοροῦ, διότι αὐτὸς ρυθμίζει κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ τὰ βήματα αὐτοῦ. Ἐνίοτε δέ, πλὴν τῶν κανονικῶν, ἐκτελεῖ καὶ κινήσεις τινὰς ἐλευθέρας (ἀλλὰ πάντοτε μεμετρημένας καὶ σεμνάς). Οὗτος, ὡς καὶ ὁ τελευταῖος, ἔφερον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τῆς ἐλευθέρας χειρὸς στέφανον ἐξ ἀνθέων.

Τινὲς τῶν χορῶν ἀρμόζουσι μᾶλλον εἰς ἀνδράς (λ. χ. οἱ ἠρωϊκοί), τινὲς δὲ αὐτῶν μᾶλλον εἰς γυναῖκας· οἱ πλεῖστοι ὅμως χορεύονται παρ' ἀμφοτέρων. Ὅπότεν δὲ συγχορεύωσιν ἀμφοτέροι ὁμοῦ, τότε τάσσονται ἐν χορῷ παρ' ἓνα, καὶ τὸ σχῆμα τοῦτο τοῦ χοροῦ καλεῖται **ὄρμος**. Ἄλλοτε πάλιν σχηματίζουσι δύο κύκλους, εἰς ὧν τὸν ἐσωτερικὸν τάσσονται αἱ γυναῖκες, καὶ τὸ σχῆμα τοῦτο καλεῖται χορὸς **δίκυκλος**.

Ἐκάστη χώρα ἔχει ἴδιον χορὸν, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φέρει καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς. Ἄλλοι δὲ ὀνομάζονται εἴτε ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἄσματος, εἴτε ἐκ τοῦ ὄρωντος ἐν αὐτῇ προσώπου, εἴτε ἐκ τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἐποιήθησαν.

(1) Ὁ παρ' ἡμῖν γνωστὸς Κυρ. Α. Ἀνδρεόπουλος ὅστις τυγχάνει μουσικὸς ἅμα καὶ χοροδιδάσκαλος, εἰργάσθη μετὰ πολλῆς νοημοσύνης καὶ ἐπιμονῆς καὶ ἐρύθμισε τοὺς βηματισμοὺς τῶν διαφόρων χορῶν μεθοδικῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν μελωδίαν τῶν ἄσμάτων, συντελέσας οὕτω νὰ ἀναδείξῃ πλήρη τὴν χάριν καὶ τὴν λαμπρότητα τῶν ἐθνικῶν ἠμῶν χορῶν.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΖΦΛΟΓΓΟΥ

(Ἐπόρρημα πεηθητικόν)

Ἐχε ἴγειά καθήμενε κόσμε. Ἐχε, γειά γλυκειά ζωή.
Καὶ σὺ δύστηνη πατοίδα, ἔχε ἴγειά παρτοτεινή.

Ἐχετε ἴγειά βουσούλαις,
Λόγγοι, βουνά, ραχούλαις.

Αἱ Σουλιώτισαις δὲν ἴμάθαν, γὰρ νὰ ζοῦνε μοναχά,
Ξέρονν πῶς καὶ γὰρ ποθάνουν, νὰ μὴ στέρογουν τὴ σπλαβιά.

Ἐχετε ἴγειά βουσούλαις,
Λόγγοι, βουνά, ραχούλαις.

Σὰν νὰ πᾶν σὲ πανηγῦρι, ἴς ἀνθισμένη πασχαλιά,
Μέσ' τὸν Ἄδη καταβαίνουν, μὲ τραγοῦδια, μὲ χαρά.

Ἐχετε ἴγειά βουσούλαις,
Λόγγοι, βουνά, ραχούλαις.

Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΛΛΗΝ

(Υπόρρημα πηδητικόν)

Παιδιά μ' ἂν θέλτε 'λευθεριά, καὶ κλέφταις νὰ γενῆτε.
 Νὰ πολεμᾶ—καλὰ παιδιά,
 Νὰ πολεμᾶτε τὴν Τουρκιά.
 Νὰ πολεμᾶτε τὴν Τουρκιά, καὶ νὰ μὴ προσορνῆτε.

Ἐάν θέλτε καὶ—καλὰ παιδιά, (α)

Ἐάν θέλτε καὶ νὰ μάθετε.

Ἐάν θέλτε καὶ νὰ μάθετε, κλέφταις τὸ πῶς θὰ ζῆστε,
 Ἐγὼ τὰ πάντα θὰ σᾶς 'πῶ, ἐμένα νὰ 'ρωτῆστε.

Σαράντα χρόνους ἔκαμα, 'ς τοὺς κλέφταις καπετάνος,
 Τὸν ὕπνο δὲν ἐχόρτασα, ὄλονυχτις 'ς τὸ πόδι.
 Στροῦμα εἶχα τὰ ἔλατα, προσκέφαλο τὴν πέτρα,
 Γλυκὸ ψωμί δὲν ἔφαγα, ποτὲ κρασί δὲν ἔπια.

Λαμπρὴ ποτὲ δὲν ἔκαμα, ἀντίδορον δὲν 'πῆρα,
 Μάνας φωνὴ δὲ ἄκουσα, γλυκὰ νὰ μοῦ μιλήσῃ.
 Τὰ ἄστρα εἶχα ἥλιο, καὶ τὸ φεγγάρι λύχνο,
 Καὶ συντροφιά κλεφτόπουλα, καὶ τοῦ βουνοῦ τ' ἀγρίμα.

Τούρκων κεφάλια ἔκοβα, κ' ἔκαμα τὰ χωριά τους,
 Νὰ 'λευθερώσω τὴ γενιά, ἤθελ' ἀπ' τὴ σκλαβιά τους.
 Τόρα παιδιά μ' ἐγέρασα, ἔπεσαν τὰ φτερά μου,
 Βλέπω τὰ δόλια ἄρματα, καὶ καίεται ἡ καρδιά μου.

Θυμᾶμαι τὰ 'ρηγὰ βουλά, καὶ ταῖς κρούες βρουσούλαις,
 Καὶ τὸ τραγοῦδι τὸ πρῶτ', ποῦ λὲν αἱ περδικούλαις.
 Τόσος καιρὸς ἐπέρασε! Κ' οἱ Τοῦρκοι βασιλεύουν,
 Κι' ἀκόμ' τ' ἀδέλφια 'στὴ σκλαβιά, Τούρκους πάντα δουλεύουν:

Τόρα καὶ σεῖς καλὰ παιδιά, τὰ ἄρματα ζωθῆτε,
 Πάρτε μανάδων σας εὐχή, καὶ 'ς τὰ βουν' ἀναβῆτε.
 Κι' ὅπου κι' ἂν ἀπαντήσετε, Τοῦρκων μὴ λυπηθῆτε,
 Ὡς ποῦ νὰ δώσῃ ὁ Θεός, ἐλευθεριά νὰ ἰδῆτε.

(α) Ἡ ἐπιφώνημα «καλὰ παιδιά» ἢ «μαῦρα παιδιά» ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐφεξῆς εἰς πάντα ἠδόμενον στίχον.

ΟΙ ΑΔΟΥΛΩΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

(Ἑπόρχημα πηδητικόν)

Κάτω ἔς τοῦ Βάλιου τὰ χωριά,
Ξερόμερο καὶ Ἀγραφα.

Καὶ ἔς τὰ πέντε βιλαέτια,
Ποῦ ἔνε τὰ πολλὰ τ' ἀδέλφια.

Ἐκ' εἶν' οἱ κλέφταις οἱ πολλοί,
Ὅλ' ἐνδυμένοι ἔς τὸ φλωρί.

Κάθονται καὶ τρῶν καὶ πίνουν
Καὶ τὴν Ἀρταν φοβερίζουν.

Γράφουν καὶ στέλλουν μὲν γραφή,
Καὶ φοβερίζουν τὸν Κατῆ.

Γράφουνε καὶ ἔς τὸ Κομπότι,
Προσκυνοῦν καὶ τὸν Δεσπότη.

Συλλογισθῆτε το καλὰ,
Γιατὶ σὰς καῖμε τὰ χωριά.

Πλάκωσε τ' ἀρματολῆκι,
Καὶ ἐρχόμεστε ἄν λύκοι.

Γράφουν ἔς τὸν Ὀλυμπον ἠγιά,
Νὰ καταβοῦνε τὰ παιδιὰ.

Νὰ διαβοῦν ἔς τὴν Ἐλασσόνα,
Τόρα ποῦ ἔλυσαν τὰ χιόνια.

Νὰ συναχθοῦν ὅλοι ἐκεῖ,
Ὅπου νὰ κάμουνε βουλή.

Πῶς τοὺς Τούρκους νὰ βαρέσουν,
Ὅπ' ἔτους ἔβροῦν κ' ὅπου ἔμπορέσουν.

Τοῦρκοι μυαλὰ δὲν ἄλλαξαν,
Ὅλον τὸν τόπον ὀρήμαξαν.

Ὅπου Τοῦρκος θὰ πατήση,
Χόριο ἢ γῆ δὲν θὰ βλαστήση.

ΤΟ ΚΡΥΟ ΝΕΡΟ

(Ἑπόρχημα συρτόν)

- Θαυμάζω τὸ κρυὸ νερό,
Τὸ κρυσταλλένο καὶ ἀγνό.
Ὅποθεν καταβαίνει,
κι' ἀπὸ ποῖα πηγὴ τὰ ἔβγαίνη.
- Ἀπὸ κρημνῶ κρημνίζεται,
Καὶ γλυκοκελαρῶζεται.
Σὲ περιβόλι' μπαίνει,
ποῦ ἔν' ὄσιν νέφη στολισμένη.
- Ποτίζει δένδρα καὶ κλαδιά,
καὶ εἶνε πάντα θαλλερά.
Ποτίζει λεμονίτσαις,
εὐμορφαις ὄσιν κοπελίτσαις.
- Ποτίζει μὰ εὐμορφη μηλιά,
ὠραία ὄσιν τριανταφυλλιά.
Ποῦ ἔχει τὸ χρυσὸ τὸ μῆλο,
Ὅπου λάμπει ὄσιν τὸν Ἥλιο.
- Ὅποιός τὸ κόφει κόβεται,
Καὶ ποτὲ δὲν σώζεται.
Ὅποιός τὸ φάγη πεθαίνει,
Καὶ ὅσον Ἄδην καταβαίνει.
- Ἴω θὰ τὸ κόψω καὶ ἄς κοπῶ,
Ἄν τὸ ἔχη ἢ μοῖρά μου γραπτό.
Θὰ τὸ φάγω καὶ ἄς ἴποθάνω,
Κι' ἄλλη ἀγάπη ἔγὼ δὲν κάμνω.

Η ΑΗΔΩΝ

(Ἵπόροχημα συρτόν)

Ὅλα τὰ πουλάκια ζυγά, ζυγά,
Πετοῦνε ἔς τὸν ἀέρα ὄλο χαρά.
Τὸ ἄμοιρο τ' ἀηδόνι ἔάν ἔρημο,
Γυροῖζει μέσ' τὰ δάση ὀλομόναχο.

Περπατεῖ κρυμμένον ἀπ' τὸν αἰτό,
Καὶ κνηρημένον ἀπ' τὸν κνηρό.
Μὲ τὴν γλυκερὰ φωνή του δὲν τραγουδεῖ,
Ἀλλὰ μοιρολογεῖ καὶ θρηνηδεῖ.

Εἶνε πάντα θλιμμένο καὶ περπατεῖ,
Καὶ το μικρὸ παιδί του ἀναζητεῖ
Τ' ἀδικασσοτιμωμένο τὸ μοναχό,
Ποῦ ἔνε ἔς τὸν ἄλλον κόσμον ἀπὸ καιρό.

Παίζει εἰς περιβόλι μ' ἄλλα παιδιά,
Συναΐζουν λουλουδάκια τὰ ὀρφανά.
Ἐπέρασ' ἀπὸ τότε πολὺς καιρός,
Ἀλλὰ δὲν λησμονεῖται μάνας καϊμός.

Μὲ τῆς ψυχῆς τὸν πόνο θὰ κελαδηῖ,
Πάντα θὰ τὸ φωνάξει θὰ τὸ ζητῇ.
Ἐδῶ ἔς αὐτὸν τὸν κόσμον ποτὲ κανεῖς,
Δὲν εἶν' εὐχαριστημένος καὶ εὐτυχής.

Κι' αὐτὸ τὸ ἀηδονάκι ποῦ κελαδεῖ,
Κι' αὐτὸ εἶν' δυστυχισμένο καὶ ὄλο θρηνεῖ.

Σημ. Κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἡ Ἀηδὼν ἐφόρευσε κατὰ λάθος τὸν
μοιογενῆ υἱὸν τῆς Ἴτυλον. Διὰ τὴν μεγάλην τῆς λύπην ὁ Ζεὺς μετε-
μόρφωσεν αὐτὴν εἰς πτηνόν, ἀηδόνα, ἣτις καὶ οὕτως ἐξωκαλονθεῖ θρη-
νοῦσα τὸ τέκνον αἴης.

Η ΜΥΡΣΙΝΗ

(Συριός)

Σὲ περὶ—σὲ περιβολάκι ἔμπαίνω,
 Μὲ μυρτιαῖς—μὲ μυρτιαῖς περιπλεγμένο.
 Μὲ μυρτιαῖς—μὲ μυρτιαῖς, περιπλοκάδες,
 Δάφνες καὶ—δάφνες καὶ ἀναδενδράδες.

Βλέπω λε—βλέπω λεμονιὰ ἔς τὴ μέση,
 Ποῦ λυγί—ποῦ λυγίζεται νὰ πέση.
 —Λεμονιὰ—λεμονιὰ ἐλέησέ με.
 Ἐνὰ λεμό—ἐνὰ λεμόνι δάνεισέ με.

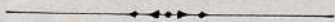
—Τὰ ἔχει ἀφέν—τὰ ἔχει ἀφέντης μετροημένα,
 Νὰ μὴ λεί—νὰ μὴ λείψη οὔτε ἕνα.
 —Λεμονιὰ—λεμονιὰ ἔπακουσέ μου,
 Διὰ λεμό—διὰ λεμόνια χάρισέ μου.

—Εἰν' τοῦ Κύ—εἰν' τοῦ Κύρη ποῦ μ' ὀρίζει,
 Τῆς Κυοῦς—τῆς Κυοῦς ποῦ μὲ ποτίζει.
 Πάω νὰ κό—πάω νὰ κόρω ἕνα λεμόνι,
 Καὶ ἡ λε—καὶ ἡ λεμονιὰ θυμώνει.

Ἄρχισε—ἄρχισε καὶ νὰ φωνάζη,
 Τὸν περὶ—τὸν περιβολάρι κρᾶζει.
 —Λεμονιὰ—λεμονιὰ μου συλλογίσου,
 Πῶς θὰ ὀρθῇ καιρὸς θυμῆσου.

Νὰ παληώ—νὰ παληώσης, νὰ γηράσης,
 Καὶ νὰ κι—καὶ νὰ κίτρινουφυλλιάσης.
 Θὰ σοῦ φύ—θὰ σοῦ φύγη ἡ δροσιά σου,
 Καὶ θὰ μα—καὶ θὰ μαρανθῇ ἡ καρδιά σου.

Θὰ σοῦ πέ—θὰ σοῦ πέσουν καὶ τὰ φύλλα,
 Θὰ σοῦ ξε—θὰ σοῦ ξεραθῇ κ' ἡ ρίζα.
 Κι' ἀπ' ἐδῶ—κι' ἀπ' ἐδῶ θὰ σὲ πετάξουν,
 Καὶ γὰ ξύ—καὶ γὰ ξύλο θὰ σὲ κάβουν.

Ο ΕΡΩΤΟΛΗΨΤΟΣ

(Συρτός.)

Τρελλάθηκα

Τρελλάθηκα μαρούλα μου.

Τρελλάθηκα μαρούλα μου

διὰ μιὰ γειτονοπούλα μου.

Πέντε χρόνους

Πέντε χρόνους τὴν ἀγαπῶ,

Πέντε χρόνους τὴν ἀγαπῶ,

καὶ ἔντροπέμοι νὰ τῆς τὸ εἰπῶ.

Σύρε μανά μ'

Σύρε μανά μ' κι' εἰπέ της το.

Σύρε μανά μ' κι' εἰπέ της το,

καὶ ὁμολογησέ της το.

Πῆρε τὴ ρό

Πῆρε τὴ ρόκα της καὶ ἔπαι.

Ἐπῆρε τὴ ρόκα της καὶ ἔπαι,

ἔβοῆξε τὴν κόρη ποῦ κενιάει.

Ὠρα καλή

Ὠρα καλή σου λυγροῦ.

Ὠρα καλή σου λυγροῦ

σοῦ δίνω καὶ καλή εὐχί.

Καλῶς τὴ μὰ

Καλῶς τὴ μὰνα τὴ χρυσῆ,

Καλῶς τὴ μὰνα τὴ χρυσῆ,

ποῦ καλὸ λόγο θὰ μοῦ εἰπῆ.

Κόρη μ' ὁ γυῖος

Κόρη μ' ὁ γυῖος μου σ' ἀγαπεῖ.

Κόρη μ' ὁ γυῖος μου σ' ἀγαπεῖ,

καὶ ἔντροπέται νὰ σοῦ τὸ εἰπῆ.

Ἄν μ' ἀγαπᾷ

ἂν μ' ἀγαπᾷ τί ἔντροπέται.

Ἄν μ' ἀγαπᾷ τί ἔντροπέται,

τὰ λόγια τί τὰ θέλετε.

Φερετέ στεφά

φερετέ στεφάνηα καὶ παπᾷ.

Φερετέ στεφάνηα καὶ παπᾷ,

φερετέ κουμπάρο καὶ βιολιά.

Η ΦΙΛΟΜΗΛΑ

(Συγτός)

Τὸ ἀηδονάκι τὸ μικρό, ἴθιλα νὰ τὸ ἡμερώσω.

Μὲ μέλι τὸ—μὲ μέλι τὸ ἐτάγιζα,

Μὲ μέλι τὸ ἐτάγιζα, τὸ ἴπιτιζα μὲ μύσχο.

Κι' ὅταν τὸ εἶ—κι' ὅταν τὸ ἐξημέρωσα,

Κι' ὅταν τὸ ἐξημέρωσα, κ' ἐγλυκοκελαδοῦσε,

Μὲ μελωδί—μὲ μελωδίαν πάντοτε,

Μὲ μελωδίαν πάντοτε, προῶι μὲ ἐξυπνοῦσε.

Καὶ ἦτον τοῦ—καὶ ἦτον τοῦ σπητιοῦ χαρά,

Καὶ ἦτον τοῦ σπητιοῦ χαρά, ὅλοι τὸ ἀγαποῦσαν,

Καὶ οἱ γείτονες—κ' οἱ γείτονες τὸ ἄχαιροντο,

Κ' οἱ γείτονες τὸ ἄχαιροντο, καὶ μοῦ τὸ ἐπαινοῦσαν.

Μὰ κακὴ ὦρα—μὰ κακὴ ὦρα ἔτυχε,

Μὰ κακὴ ὦρα ἔτυχε, κ' ἄνοιξε τὸ κλωβάκι,

Καὶ μυστικά—καὶ μυστικά κ' ἀθόρουβα,

Καὶ μυστικά κ' ἀθόρουβα, ἔφυγε τ' ἀηδονάκι.

—Ποῦ πηγες καὶ—ποῦ πηγες καὶ ποῦ πέταξες,

Ποῦ πηγες καὶ ποῦ πέταξες, πουλί μ' ἀγαπημένο.

Ἐφυγες καὶ—ἔφυγες καὶ δὲν ἴγυριες,

Ἐφυγες καὶ δὲν ἴγυριες, ἴσάν νά σον πικραμένο.

Ἰπῆγα ἴστα ὄρη—ἴπῆγα ἴστα ὄρη τὰ ἴψηλά,

Ἰπῆγα ἴστα ὄρη τὰ ἴψηλά, νὰ πλέξω τὴ φωλιά μου.

Κρουμένο μὲ—κρουμένο μέσα ἴστα κλαδιά,

Κρουμένο μέσα ἴστα κλαδιά, ν' ἀνοίξω τὰ πουλιά μου.

Θέλω νὰ ζή—θέλω νὰ ζήσω ἴστα βουνά,

Θέλω νὰ ζήσω ἴστα βουνά, νὰ ἴχω τὴν ἴλευθεριά μου,

Μὲ τὰ πουλάκια—μὲ τὰ πουλάκια τ' οὐρανοῦ,

Μὲ τὰ πουλάκια τ' οὐρανοῦ, νὰ ἴχω τὴν συντροφιά μου.

Κι' ἴν μ' ἀπαντή—κι' ἴν μ' ἀπαντήση γέρακας,

Κι' ἴν μ' ἀπαντήση γέρακας, καὶ πάρη τὴν ζωήν μου,

ἴθυμήσω τό—ἴθυμήσου τὸ ἀηδονάκι σου,

ἴθυμήσου τὸ ἀηδονάκι σου, ἴσάν βλέπεις τὸ κλωβίμου.

Τρεῖς ἴμέραις δὲν—τρεῖς ἴμέραις δὲν ἐπέρασαν,

Τρεῖς ἴμέραις δὲν ἐπέρασαν, ἴπετοῦς ἴνα γεράκι,

Κρατοῦσε καὶ—κρατοῦσε καὶ ἴστα τὰ νύχια του,

Κρατοῦσε καὶ ἔς τὰ νύχια του, ἕνα μικρὸ πουλάκι.
 Σπαρτάριζε—σπαρτάριζε, ἐφώναζε,
 Σπαρτάριζε, ἐφώναζε, βοήθειαν ζητοῦσε,
 Μοῦ φάνη πῶς—μοῦ φάνη, πῶς με ἐκραξε,
 Μοῦ φάνη πῶς με ἐκραξε, καὶ μ' ἀποχαιροῦσε.
 Ἀηδόνι κά—ἀηδόνι καλλικέλαδο,
 Ἀηδόνι καλλικέλαδο, δὲν θὰ σὲ λησμονήσω,
 θὰ ἔχω πό—θὰ ἔχω πόνον ἔς τὴν ψυχί,
 θὰ ἔχω πόνον ἔς τὴν ψυχὴν, ὅσον καιρὸν κι' ἂν ζήσω.

ΥΠΟΡΧΗΜΑ ΧΙΑΚΟΝ

(Συγτός)

Κάτω ἔς τὸ γυαλό, κάτω ἔς τὸ περιγάλι,
 Κάτω ἔς τὸ γυαλό κοιτή, νεραντσούλα φουντωτή.
 Πλύνουν Χιώτισαις, πλύνουν Συρονιωτοπούλαις,
 Πλύνουν Χιώτισαις κοιτή, νεραντσούλα φουντωτή.
 Ἐπλεν' ἄπλωναν, καὶ με τὴν ἄμμον παίξουν,
 ἔπλεν' ἄπλωναν κ. ρ. φ.
 Πλύνουν καὶ γελοῦν, καὶ γλυκοτραγουδοῦνε,
 πλύνουν καὶ γελοῦν κ. ρ. φ.
 Κι' ἀπ' τὴν εὐμορφιά, κι' ἀπ' τὰ πολλὰ τους κάλλη,
 Κι' ἀπ' τὴν εὐμορφιά κ. ρ. φ.
 Ποῦτονε ἢ μιὰ καλύτερη ἀπ' τὴν ἄλλη,
 Ποῦτονε ἢ μιὰ κ. ρ. φ.
 Ἐλαμπ' ὁ γυαλός, κι' ὅλο τὸ περιγάλι,
 Ἐλαμπ' ὁ γυαλός κ. ρ. φ.
 Πεγοῦσε καὶ φαῶς, με μιὰ μικρὴ βαρκούλα,
 Πεγοῦσε καὶ φαῶς κ. ρ. φ.
 Ποῦ ἔχε ἕνα ροφό, ἔς τὰ δύχια του πιασμένον
 Ποῦ ἔχε ἕνα ροφό κ. ρ. φ.
 Ἐθάμβωσε κι' αὐτός, καὶ ξέφυγε ὁ ροφός του,
 Καὶ ὅαν ψάρι ὁ πτωχός, πιάστηκε ἔς τὰ δύχια αὐτός.

Η ΔΑΦΝΗ

(Συγτός)

Εἰς ὠραῖον περιβόλι.

Δάφνη καὶ Μυρτιά μαλώνει.

Κ' ἢ Μυρτιά τῆς Δάφνης λέγει.

Με παράπρον καὶ κλαίει.

— Δάφνη 'πῆρες μου κλωνάρι.

Ποῦ'χε ἓνα μαργαριτάρι.

— Δὲν σοῦ 'πῆρα γὼ κλωνάρι.

Μὰ τ' ἄστρι καὶ τὸ φεγγάρι.

"Αν σοῦ 'πῆρα γὼ κλωνάρι.

Μὴ μοῦ μείνη ἀπομεινάρι.

Πῶποτε νὰ μὴν ἀνθίσω,

Κι' ὡς τὴν ρίζα νὰ σαπίσω.

Η ΑΠΟΚΡΗ

(Συγτός)

"Ω καλῶς ἦλθες καὶ πάλι,

Ἐ χοροῦ ἀποκορηά.

Με τὰ γέλοια. με τὴ χάρι.

Με χοροὺς καὶ με χαρά.

Παραιτῆτε ταῖς φροντίδαις,

Ποῦ θολώνουν τὰ μυαλά.

Στολισθῆτε με μυσταίναις,

Καὶ καλέστε τὰ βιολιά.

"Ας γενῆ ὄλονυχτία,

Καὶ χορὸς ὡς τὸ πρωῖ.

Γιατί ἔρχεται νηστεία,

Καὶ μεγάλη σαρακοστή.

Ζήτω ἡ τρέλλα. Τοῦτο μόνον,

"Ας τὸ μάθουν οἱ πολλοί.

Ἵτι μὰ φορὰ τὸν χρόνον,

Πρέπει νὰ 'μεθα τρελλοί.

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΔΕΝΔΡΙ

(Πηδητικὸς)

Ποῖος εἶδε πράσινο δένδρι,
Μαυρομματοῦσα καὶ ξανθή.

Νὰ ᾿χη καὶ γεράνια φύλλα,
Μαῦρα ᾿μάτια μαῦρα ᾿φρεῖδια.

Καὶ ᾿στὴν κορφὴν πετούμενα,
Νὰ κελαιοῦν χαρούμενα.

Καὶ ᾿στὴ ρίζα κοῦρα βρούσι,
᾿Οποῖος πιεῖ θὰ τὸν δροσίση.

Καὶ ἔσκυρα γὰ πῶ γερὸ,
Νὰ σβύσω ἀγάπης τὸν καῦμό.

Καὶ εἶδα τὰ μαῦρα ᾿μάτια,
Ποῦ ἦταν δροσὰ γεμάτα.

Κι' ἔπεσε τὸ μαντῆλι μου,
Ποῦ τὸ ᾿παινοῦσαν οἱ φίλοι μου.

Τὸ χουσοκερημένο,
Μηὰ χαρὰ ἦταν τὸ καῦμένο.

᾿Όταν μοῦ τὸ ᾿κεντούσανε,
Κοράσια τραγοφούσανε.

Τροῖα πάθηνα κοράσια,
᾿Σὰν τοῦ Μάη τὰ γεράσια.

Τὸ ᾿να ἐκέντησεν ἀετὸ,
᾿Όλο μετὰξι καὶ χουσό.

Καὶ τὸ ἄλλο ἓνα γεράκι,
᾿Όπου κυνηγᾷ πουλάκι.

Τὸ τρίτον ἓνα γερανὸ,
Ποῦ πέτεται ᾿στὸν οὐρανό.

᾿Υψηλὰ ἀπ' τὴ φωλιά του,
Ποῦ ᾿χε τὰ μικρὰ παιδιὰ του.

Τῆς Μοίρας μ' ἦτανε γοαπτό,
Νὰ ᾿πάω ᾿στὴ βρούσι γὰ νερό.

Καὶ δίχως γὰ τὸ θελήσω,
Μαῦρα ᾿μάτια ν' ἀπαντήσω.

Κι' ἔχασα τὸ μαντῆλί μου,
Μεγάλη εἶν' ἡ λύπη μου.

᾿Όποῖος ᾿βρεῖ καὶ μοῦ τὸ φέρει,
Θὰ τοῦ δώσω ὅσα κι' ἂν θέλῃ.

Σημ. Μέλπεται ὡς τὸ «Οἱ ἀδούλωτοι ᾿Έλληνες».

Ο ΘΕΜΕΛΙΩΜΕΝΟΣ ΠΥΡΓΟΣ

(Πηδητικός)

Ἄγάμεσα τροεῖς θάλασσαις,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Πύργος θεμελιωμένος,
 Ποῦ εἶνε στοιχειωμένος,
 Κι' ἐπάνω κόρη κάθητο,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο·
 Καὶ τὰ φλωρὰ ἀρομαδιάζει,
 Κ' ἕνα, ἕνα ἔξετάζει.
 Τὰ ἔξετάζει, τ' ἀρομάθιαζε,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Δώδεκ' ἀρομάθιας κάμνει,
 Ποῦ δὲν ταῖς ἔχει ἄλλη.
 Ταῖς ἔξη βάλλει ἔς τὸ καιμό,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Ταῖς ἔξη ἔς τὸ κεφάλι,
 Λάμπει τὸ περιγάλι.
 Ἡ ἔβγα ἦλε μ' ἢ θὰ ἔβγῶ,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Ἡ λάμπει ἢ θὰ λάμπω,
 Πολλαῖς καρδιαῖς θὰ κάρω.
 Καὶ σὺν ἄν λάμπης ἦλε μου,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Μαροῖνεις τὰ χορτάρια,
 Καὶ τὰ χλωρὰ βλαστάρια.
 Ἐγὼν ἄν λάμπω ἦλε μου,
 Τριανταφυλλάκι κόκκινο.
 Μαροῖνω παλληκάρια,
 Τῆς Χώρας τὰ καμάρια.

Τὰ δλόξανθα μαλλιά,
 Ρίχνουν φλόγα καὶ φωτιά.
 Τὸ ἀηδόνι τὴν ἀυγή,
 Γλυκὰ γὰρ σένα κελαδεῖ.
 Σὰν εἰμοσση πορτοκαλιά,
 Εἶσαι μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιά.

Η ΧΡΥΣΗ ΟΙΚΟΚΥΡΑ

Ἐπανδρεύτηκα καὶ ἄῃρα, μιὰ γυναῖκα καλομοῖρα.
 Τὴ δευτέρα ἔχει γροσιή, τρίτη κάμνει προσευχή.
 Τὴν τετάρτη γὰρ τὸν ἄνδρα, καὶ τὴν πέμπτη γὰρ τὰ ἄματια.
 Τὴν πρᾶσκειν ζυμώνει, τὸ σαββάτο ξεφαντώνει.
 Καὶ τὴν κυριακὴν ἐρώτα «πλάνου σήμερον τὴν ὥρα ;»
 Ἦλθε μιὰ καλὴ δευτέρα, κ' ἔκλωθε ὅλη τὴν μέρα.
 Ἐκλωσ' ἓνα κουβαράκι, ὅσον ἓνα ρεβιθάκι.
 Σκέφθηκε νὰ τὸ φυλάξῃ, μὴ ὁ σκόρος τῆς τὸ βλάψῃ.
 Ἄλλὰ τὸ ἦτο ὁ πονηρὸς, ποῦ εἶπε πάντα πονηρός.
 Τ' ἄρπαξε γὰρ τὸ φάγγη, τὸ γαῖ τὸν κνηγάει.
 Κ' ἔτραβούσαν τὸ κουβάρι, ποῦ ἄπ' τὰ δύο νὰ τὸ πάρῃ.
 Κι' ἄπ' τὴν πάλῃ τὴν πολλή, ἔξευλίχθη ἡ κλωστή.
 Ἄκουσε τὴν ταραχή, κ' ἔτροξεν εὐθὺς νὰ ἰδῇ.
 Κι' εἶδε ἐκεῖ ἐξαφνικὰ, τὴν μεγάλην συμφορὰ.
 Καὶ τὸ σιῆθος ἐκτυποῦσε, τὰ μαλλιά της ἐμαδοῦσε.
 Ἐβᾶλε καὶ ταῖς φωναῖς, ποῦ ἔτρεξαν κι' ἄπ' ταῖς γειτονναῖς.
 Κι' ἔστησε καὶ μοιρολόγι, καὶ ἐκλαίγαμεν ἡμεῖς ὅλοι.
 Κι' ἄπ' τὴν λύπη τὴν μεγάλη, εἶπ' οὐ τῆς ἦλθε ζάλη.
 Πέντε ἡμέραις ἐκοιμᾶτο, κι' ἄλλαις πέντε ἔχασμάτο.
 Ἦλθε νὰ τὴν ἴδῃ κ' ἡ θεῖτσα, μὲ μιὰ γεμάτη τσίτσα.
 Ὡ καλῶς τῆνε τὴν θεῖα μου, ποῦ μοῦ φερε τὴν γάτριωσά μου.
 Ἐπλαν, ἔπλαν καὶ αἱ δύο, καὶ ἐοτήσαν τὸ χορὸ.
 Χόρευαν ὅλη τὴ νύκτα, ὡς ποῦ κένωσαν τὴν τσίτσα.
 Καὶ τῆς ἔπερασε κ' ἡ ζάλη, ποῦ ἔχε ὡς τότε ἔς τὸ κεφάλι.
 Τὸ πρῶτ' εἶχε πεινάσει, τὸ κλειδὶ τὸ εἶχε χάσει.
 Μ' ἔροισ' ἄγρια ματιά, καὶ μοῦ εἶπε καθαρά.
 «Ἡ μοῦ δίδεις νὰ ψονίσω, ἢ εὐθὺς θὰ σὲ χωρίσω.

"Ἡ σὺρὲ νὰ μοῦ φονιάης, ἢ θὰ τὸ μετανοήσης».
 "Ἐτρεξα φόνιο νὰ στείλω, τί' φοβήθηκα τὸ ξύλο.
 Καὶ δὲν ἔγυρσα ἔς τὸ σπῆτι, μὴ μὲ σύρη ἀπ' τὴ μύτη.
 "Ἀχ! αὐτὸς ὁ πονηκός, κακοῦργος εἶν' ὁ βδελυρός.
 "Ἡ γάτα τόρα ἄς σκεφθῆ, πῶ· πρέπει νὰ τιμωρηθῆ,
 Ποῦ ἔκαμε τόσο κακό, μέσα ἴδῳ ἔς τὸ σπητικό.
 Νὰ χαλάσῃ τὸ κουβάρι, νὰ ἔχη βάσανο αὐτὴ πάλι,
 Νὰ τὸ τυλίξ' ἀπ' τὴν ἀρχή, χωρὶς κανεὶς νὰ τὴν βοηθῆ.
 "Ἐχει δίκαιο ἡ καὺμένη, ποῦ ἔνε τόσον ὀργισμένη.
 Κ' ἤθελε νὰ μοῦ ταῖς βρέξῃ, ἂν κ' ἐγὼ δὲν εἶχα φταίξει.
 Αὐτὸ τὸ κάμνει δὰ συχνά, διότι λέγει μ' ἀγαπᾷ.
 Τοῦτο κ' ὁ Θεὸς προσβέβει, κ' ὅποιον ἀγαπᾷ παιδεύει.
 "Ἐχει ὅλα τὰ καλά, κ' εἶν' χορσὴ νοικοκυρά.
 Αὐτὸ ὅλοι μοῦ τὸ λέγουν, καὶ νομιῶ με ζηλεύουν,
 "Οἱ ἐπέτιχα γυναῖκα, κ' ἀντὶ μῶς ἄς εἶχα δέκα.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ

Μὲ ἔγλασε ἡ χαραυγὴ, ὁ ἄστερας κ' ἡ Πούλια,
 Καὶ βῆκα ἀπάνω στὰ βουνά, ἔψηλά στὰ κορφοβούνια,
 Καὶ ἔπεσα ν' ἀποκοιμηθῶ, λίγον ὕπνον νὰ πάρω.
 Κ' ἀκούω τὸν ἄνεμον κ' ἠχεῖ, καὶ ταῖς ὀξεναῖς ποῦ τρίζουν.
 Κ' ἀκούω γερακιῦ ρωνή, σοιγυματιὰ πειριίτη.
 Καὶ παρεκῆθε πέροδικα, νὰ μικροκαταργηταί.
 Νὰ καταργηταί τὸν αἰετό, καὶ νὰ τὸν βλασφημάει.
 Αἰετὲ νὰ πέσῃ ἡ μύτη σου, νὰ πέσουν τὰ πτερά σου.
 Νὰ πέσῃς ἀπὸ τὰ ἔψηλά, νὰ σύρεσαι ἔς τὸ χῶμα.
 Νὰ σὲ μαθήσῃ ἡ ἀλεπού, σκολίγια νὰ σὲ φάγουν.
 Ποῦ ἔφαγες τὸ ταῖσί μου, κ' ἔμεινα μοναχὴ μου.
 Καὶ περπατῶ ἄν τὴν τρελλή, τ' ἐροῦμωσ' ἡ φωλιὰ μου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000050336

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1911

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τιμᾶται λεπτὰ 30